

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

**Матеріали
Міжнародної науково-практичної
конференції
“ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ
УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКОЮ В УМОВАХ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ БІЗНЕСУ”**

10 жовтня 2023 р.

Київ
2023

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Голова оргкомітету:

Гончаренко Михайло Федорович – ректор Міжрегіональної Академії управління персоналом, д-р екон. наук, проф.

Заступники голови:

Семенець-Орлова Інна Андріївна – директор Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р наук з держ. упр., проф.;

Каліна Ірина Іванівна – заступник директора Навчально-наукового ін-ту управління, економіки та бізнесу, д-р екон. наук, проф.

Члени оргкомітету:

Дачій Олександр Іванович – завідувач кафедри маркетингу ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Братусь Анна Анатоліївна – завідувач кафедри економіки та управління бізнесом ННІУЕБ, д-р екон. наук, доц.;

Дмитренко Геннадій Анатолійович – завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Коваль Микола Іванович – завідувач кафедри обліку і оподаткування ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.;

Кришталь Галина Олександрівна – завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи ННІУЕБ, д-р екон. наук, проф.;

Кривоберець Марина Миколаївна – завідувач кафедри організації туристичної діяльності ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.;

Мазур Юлія Володимирівна – декан ННІУЕБ, канд. екон. наук, доц.

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 10 від 29.11.23)*

Міжнародна науково-практична конференція “Інноваційні методи управління економікою в умовах цифровізації бізнесу”: зб. матеріалів конференції (м. Київ, 10 жовтня 2023 р.) / ред. кол.: І. А.Семенець-Орлова (гол. ред.), І. І.Каліна (заст. гол. ред.), Ю. В. Мазур (упоряд. і відп. ред.) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2023. 274 с.

ISBN 978-617-02-0389-2 (електронне видання)

Опубліковано наукові статті, в яких висвітлено теоретико-методологічні засади та практичний досвід роботи в таких галузях, як: економіка, маркетинг, менеджмент, публічне управління, туризм в умовах цифровізації бізнесу.

Для науковців, викладачів, наукових співробітників, промисловців, підприємців, аспірантів і студентів.

Тексти тез надано в авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст публікацій, а також добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

ЗМІСТ

Азоян Артем Акопович, Гнесь Софія Вадимівна Використання гендерних стереотипів в рекламі	9
Андрікевич Вікторія Олександрівна, Теплюк Марія Анатоліївна Мотивація персоналу та її вплив на ефективність підприємства	12
Баля Іван Олександрович Аналіз змін у структурі запитів, пов'язаних з торгівлею меблями, у пошуковій системі Google	15
Барандич Богдан Олександрович, Головач Наталія Василівна Автоматизація управлінських процесів: впровадження цифрових інструментів управління та адміністративних завдань	19
Барановська Віра Миколаївна Цифрові злочини: правовий аспект	21
Барингольц Сергій Михайлович Сили конкуренції на ринку системної інтеграції в галузі інформаційних технологій України	26
Бережинський Денис Володимирович Маркетингова інвестиційна економічна привабливість України та шляхи залучення іноземних інвесторів	32
Бігдаш Володимир Дмитрович Тенденції розвитку в Україні цифровізації страхової діяльності	34
Білобовський Святослав Володимирович Еволюція звітування в контексті викликів сталого розвитку	37
Братусь Ганна Анатоліївна, Ганганов Кирило Євгенійович Сучасні маркетингові стратегії в умовах цифрової економіки	41
Братусь Ганна Анатоліївна, Домрачов Андрій Павлович Вплив цифровізації бізнес-процесів підприємств на розвиток економіки України	44
Братусь Ганна Анатоліївна, Козлова Алла Іванівна Управління розвитком українських стартапів під час війни	47
Брюховецька Ірина Олександрівна Вплив інноваційних бізнес-моделей на конкурентоспроможність підприємств	50

3. Пищуліна О. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти. 2020. С. 228–232. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf
4. Башлай С. В. Цифровізація економіки України в умовах євроінтеграційних процесів. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. № 48. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2237/2160>

БРАТУСЬ Ганна Анатоліївна

*доктор економічних наук, доцент,
завідувач кафедри економіки та управління бізнесом,
Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу
Міжрегіональної Академії управління персоналом*

КОЗЛОВА Алла Іванівна

*кандидат економічних наук, старший науковий співробітник
Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу
Міжрегіональної Академії управління персоналом*

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ УКРАЇНСЬКИХ СТАРТАПІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Тема розвитку стартапів сьогодні є актуальною не тільки в Україні, а й поза її межами. Дане поняття має англійське походження та в перекладі “start up” означає “запускати, виникати”. Вперше цей термін було використано в журналі *Forbes* у 1976 році, пізніше у журналі *Business Week* у 1977 році. Проте більшої популярності, в тому числі і в Україні, дане поняття набуло у 1990-х роках, під час розповсюдження компаній, бізнес-модель яких ґрунтувалась на роботі в рамках Інтернету, тобто так званих доткомів.

Поняття стартапів розглядають з точки зору різних аспектів, а саме: стартап як процес, стартап як проект, стартап як новостворена організація, стартап як сучасний бізнес з високим потенціалом та стартап як інновація. Такі аспекти дають зрозуміти, що дане поняття є досить широким, різностороннім та одночасно комплексним [1].

Сутність дефініції “стартап”, на нашу думку, найбільш повно розкриває Стів Бланк трактуючи дане поняття як “тимчасову структуру, яка спрямована на пошук і реалізацію масштабованої бізнес ідеї” [2].

За останнє десятиліття зростання української стартап-екосистеми було вражаючим. Українські стартапи створили низку інноваційних продуктів та послуг, починаючи від фінтеху і закінчуючи агротехнологіями та іншими галузями. Однак, незважаючи на досягнення, українські стартапи все ще стикаються з низкою проблем, намагаючись вийти на міжнародні ринки. Ці виклики були визначені як основні перешкоди для зростання та успіху українських стартапів.

Однією з основних проблем, з якою стикаються українські стартапи, є відсутність доступу до фінансування. Незважаючи на те, що існує ряд варіантів фінансування, включаючи місцевий венчурний капітал, іноземний венчурний капітал, краудфандинг та гранти, українським стартапам історично важко залучити інвестиції через сприйняття України як ринку з високим ступенем ризику.

Основним джерелом фінансування української стартап-екосистеми є бутстрепінг, тобто власні кошти підприємців та доходи, які вони отримують. У січні 2022 на це джерело як основне вказали 84 % фаундерів, опитаних проектом “Польсько-український міст стартапів”.

Це, до речі, не є чимось екстраординарним. В середньому в Європі самофінансування є характерним для двох третин стартапів. Однак війна, руйнування логістичних зв'язків, скорочення можливостей споживачів та інші не менш неприємні фактори суттєво скоротили як прибутки стартапів, так і власні заощадження фаундерів. 99 % з них заявили, що потребують фінансової підтримки.

Окрім власних коштів, другим за вагомістю джерелом інвестицій в українські стартапи до початку війни було державне фінансування. Згідно із даними проекту “Польсько-український міст стартапів”, 31 % українських команд отримували гранти на розвиток від Українського фонду стартапів (USF). Цей започаткований у 2020 році державний фонд за два роки своєї роботи профінансував понад 200 проектів майже на \$6,3 млн.

В умовах війни Український фонд стартапів USF разом із урядом зосередилися на підтримці проектів подвійного призначення для підвищення обороноздатності країни та післявоєнної відбудови. В рамках спеціальної програми підтримки надаються гранти у розмірі \$35 000 для стартапів в галузі оборонної сфери, будівництва, кібербезпеки, медицини та підтримки психічного здоров'я, освіти. Це, безперечно, найбільш важливі сфери сьогодні для нашої держави [3].

Попри велику кількість заяв про бажання підтримати українську стартап-спільноту з боку міжнародних інвесторів та іноземних компаній, пошук фінансування залишається досить важкою мандрівкою.

Іншою серйозною проблемою є культурні та мовні бар'єри, з якими стикаються українські стартапи.

Без глибокого розуміння цільового ринку стартапам може бути складно адаптувати свої продукти чи послуги та маркетингові стратегії до місцевих уподобань, що призводить до неправильного прийняття рішень і, зрештою, до провалу.

Російсько-українська війна, що триває в Україні, також є значним бар'єром для українських стартапів. Сприйняття України як ринку з високим рівнем ризику може відлякувати іноземних інвесторів та клієнтів, що ускладнює вихід стартапів на міжнародні ринки.

Попри постійні ракетні удари та атаки дронів-камікадзе, український бізнес продовжує працювати. Більше того, майже 150 000 сміливих підприємців започаткували нові проекти з моменту російського вторгнення. ІТ-бізнес та

технологічні стартапи стали чи не основним драйвером розвитку української економіки та інвестиційної активності у військовий час.

За перші п'ять місяців 2022 року ІТ-сектор України, за даними уряду, отримав від експорту приблизно \$3,2 млрд — це на 27 % більше, ніж за аналогічний період 2021 року, і становить майже половину загального обсягу експортних послуг країни [3].

Галузями, у яких будуть найбільш затребувані інновації від українських стартапів, стануть оборонна сфера та кібербезпека, будівництво та інфраструктура, здоров'я та медицина, освітні проекти, аграрний сектор та зелені технології.

За даними Мінцифри, вже сьогодні майже 30 % усіх заявок на нову грантову програму від Українського фонду стартапів отримують проекти в галузі military-tech. Це стартапи, які виготовляють дрони, програмне забезпечення, продукти у сфері кібербезпеки. Завдяки військовим технологіям ми можемо посилювати наших захисників на полі бою, тримати технологічний фронт, оборонятися та контрнаступати. У пріоритеті усе, що допоможе мінімізувати людські жертви серед наших військових та перемогти у війні. В Україні однозначно є шанс посісти передові позиції у галузі military-tech з шаленою мотивацією та неймовірним людським ресурсом.

Ще перед війною в державі спостерігався бурхливий розвиток на стику технологій, медицини та фармацевтики (HealthTech). Під час війни також затребуваними стали застосунки, спрямовані на надання першої медичної допомоги. Оскільки після закінчення війни особливої уваги потребуватиме ментальне здоров'я захисників та захисниць.

З урахуванням колосальних руйнувань житла та цивільної інфраструктури внаслідок російської агресії, у найближчі роки в Україні безперечно будуть затребувані нові технології з будівництва. Завдяки допомозі держав-партнерів вже створюються архітектурні проекти відбудови українських міст, важливих соціальних та комунальних об'єктів, побудови нових технологічних парків. Так, місцева влада Львова вже оголосила, що хоче побудувати приміщення школи за допомогою технологій 3D-принтингу. У фокусі уваги — швидкість, економність, безпека та екологічність [4].

Україна має великий потенціал та можливості, що стосуються розвитку стартапів у майбутньому, проте їх подальша реалізація можлива лише за умов ефективного втручання держави. Проблемою для України є недостатній рівень підтримки стартаперів з боку держави, низький інвестиційний клімат в країні, а також неоднозначне нормативноправове забезпечення. Зацікавленість держави в розвитку стартапів, зменшення ризиків та загроз в інноваційній діяльності бізнесу сприятимуть ефективній реалізації потенціалу стартап індустрії під час післявоєнної відбудови України [1].

Література

1. Сак Т. В., Шостак Л. В., Вознюк Ю. С. Розвиток стартапів в Україні: теоретичні аспекти, тенденції, можливості. *Економіка та управління національним господарством*. 2022. № 65. С. 43–48. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastructure65-7>

2. *Blank S. G. & Dorf B. (2012). The startup owner's manual: The step-by-step guide for building a great company. Pescadero, Calif: K & S Ranch, Inc.*
3. Фінансування українських стартапів під час війни: де шукати інвестиції. DOI: <https://dia.dp.gov.ua/yaki-pyat-napryamkiv-dlya-startapiv-budut-zatrebuvani-v-ukra%D1%97ni-pislya-vijni/>
4. *Шкіль Любомир. Які п'ять напрямків для стартапів будуть затребувані в Україні після війни. DOI: <https://ain.ua/2022/11/16/finansuvannya-ukrayinskyh-startapiv-pid-chas-vijny/>*

БРЮХОВЕЦЬКА Ірина Олександрівна

кандидат економічних наук,

доцент кафедри фінансів, банківської справи і страхування

Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу

Міжрегіональної Академії управління персоналом

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНИХ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасний бізнес-світ перебуває у стані постійного розвитку. Інновації стали ключовим фактором, що визначає успіх компанії у довгостроковій перспективі. Однак не тільки продукти або технології потребують інновацій: бізнес-моделі також переосмислюються для адаптації до ринку, що змінюється. Але як інноваційні бізнес-моделі впливають на конкурентоспроможність підприємств?

1. *Адаптація до потреб споживача.* Інноваційні бізнес-моделі часто спрямовані створення цінності споживача. Підходи, такі як “бізнес-модель полотно” або “лінійний конвас”, допомагають компаніям виявити та задовольнити приховані потреби клієнтів, що у свою чергу підвищує лояльність та утримання клієнтів.
2. *Гнучкість та масштабованість.* Інноваційні моделі часто включають елементи гнучкості, дозволяючи підприємствам швидко адаптуватися до умов ринку, що змінюються. Крім того, вони забезпечують масштабованість, що дозволяє компаніям легко розширювати свій бізнес без значних додаткових інвестицій.
3. *Диференціація.* З появою нових гравців на ринку та збільшенням конкуренції диференціація стає ключовим фактором успіху. Інноваційні бізнес-моделі дозволяють компаніям виділитися серед конкурентів, пропонуючи унікальну ціннісну пропозицію.
4. *Ефективність ресурсів.* Сучасні бізнес-моделі часто фокусуються на оптимізації використання ресурсів, чи то фінансові, людські чи матеріальні ресурси. Це призводить до зниження витрат та збільшення прибутковості.